

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben félévre 6 K., negyedévre 3 K., — 1.
Vidéken „ 9 K., „ 4 K., 50 L.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Főter, Lamprecht-palota, földszint az udvarban.

Kossuth Géniusza.

Kossuth Lajos hamvai a magyar földben tovább vándorolnak. E hét derekán országos ünnepségek közt fogja a nemzet kegyelete új sirba, a nagy szellemhez méltó új oltárra helyezni — nemzeti szentségnek. Alig pár méternyire fekszik a gyönyörű monumentális építmény, Kossuth mauzóleuma, attól a helytől, ahol eddig pihent, de ez a rövid út gyönyörűen jelképezi azt a végtelenséget, amelyet Kossuth géniusza a maga mindenható, évszázadokat átölelő erejével átszárnyalt.

Micsoda ut ez a számkivetéstől a pantheonig. Hiszen nem a nemzeti közérzés e külső megnyilvánulása ejt csudákozásra. Azon csak nem csudákozhatik magyar ember, hogy Kossuth Lajosnak immár hatvannál több szobra emelkedik az országban, hogy a honfiai rajongás fényes templomot emel megdicsőült hamvai fölé, hogy egyáltalán Kossuth kultuszának tüze úgy ég minden magyar ember szívében, mint ahogy az örök mécses hirdeti homályos, hűvös templom-csarnokok szanktuárumaiban az örök világosságot, hiszen mindez olyan természetes, magától értetődő. Kossuth lelkével, szellemével van itt telítve a levegő, minden szív, minden elme, minden cél, minden álm. Ő benne született újjá ez az egész nemzet, ő adta vissza az idegen lelkű, idegen szellemű magyart a magyarnak, ő verte fel a szolgálai gondolatkörbe, egyéniétlen, nemzetietlen életbe süllyedt magyar népet az eltompultságból, a nemzetvesztő tespedtségéből, ő volt a mi lelkünk szárnya, elménk fénye, szívünk vére. Röpített minket, világított nekünk és akarataikat, vágyakat oltott belénk. Hát lehet kiszabadulni egy ilyen hatalmas géniusz fensőbbsege alól. Soha! A nemzet megértette Kossuthnak jelentőségét, a szívével megérezte, a lelkével felfogta az ő

hozzávaló viszonyának igazi lényegét és a néplelek nagy, benső, eláradó és szent ösztönével nevezte el Kossuth Lajost apjának.

De a szó fogyatékos kifejezési módján mit fejtessük, hogy mi Kossuth Lajos e nemzetnek? Nem erről van szó most. Egészen másról. Az, hogy a nemzet egész képvisellete, az országgyűlés, a vármegyék, a törvényhatóságok, kulturális egyesületek, hivatalos funkcionáriusok és magán emberek hódolva sietnek e héten beállani abba a nagy temetői menetbe, amely a szent hamvakat átkiséri egy diszebb, megfelelőbb helyre, olyan természetes, hogy azon igazán nem csudákozhatik magyar ember. Hanem más itt az érdekes, megfigyelni való és egyuttal felemelő és megvigasztaló tünet. Kossuth Lajos géniusza nem csak a mi magyar lelkünkön ur, ez a szellem a maga hódító útján eljutott olyan lelki területekre, olyan érzésszel szférákba, ahonnan azelőtt számkivetve volt. A politika, amely minden eszményit Jánus-arcunak mutat s a különböző népek közérzésében más és más karakternek tüntet fel egyazon kiemelkedő, nagy egyéniséget: félelmetessé, sőt gyűlöletessé tette a Kossuth-nevet és a Kossuth-kultuszt éppen olyan helyen, amelynek együttérzése, összhangja a nemzettel, a nemzet érzéseivel, egyedüli biztosítéka lehet minden nemzet boldogulásának.

És ime, mit tett a Kossuth géniusza? Ki tudja megmérni azt az óriási távolságot, amely attól az időtől választ el, amikor még számkivetett volt Kossuth Lajos, a mai napig, amikor a nemzet nagy meghódolását Kossuth örökéletű szelleme előtt csöndes megértéssel nézik onnan is, ahol valamikor vétót kiáltottak a szellemre?

November 25-én, elfeledve a napi politika osuf, kelletlen diszharmoniaját, lelkünkben mélységes áhitattal boruljunk le Kossuth Lajos mauzóleumának lépcsőjén, mert ime, az elmék politikáján e

pillanatban diadalmasan emelkedik túl a szívek hangulata.

Siessen az egész ország e fölfelé vivő lépcsőkre és fürdesse meg a lelkét Kossuth géniuszanak fénykörében!

EGYHÁZ ÉS ISKOLA

Uj magyar templomok. A bánati vármegyékben, ahol számottevő magyarság a szabadságharc idején még alig volt, a lakosság zöme ma is oláh és szerb, akik közt a vezető szerepet eddig a német elem vitte. A helyzet csak az utóbbi évtizedben kezd változni és pedig a magyarság javára. Torontál megyében gyarapszik különösen a magyarság és ha fejlődésben meg nem akad, akkor két évtized alatt amagyarság, amelyhez hozzásimul a hazafias érzelmű német elem is, többségre jut. Temes megyében lassan halad előre a magyarság ügye, de halad, sőt már a magyarság a német elemmel együtt sikerrel áll szembe a hazafiatlan nemzetiségek törekvéseivel. A teljesen nemzetiségi Krassószörényvármegyében is fejlődésnek indult a magyarság. A megyeszékhely, Lugos erősen magyarosodik, az állam pedig az új telepítésekkel segíti elő a magyarság ügyét. Különösen Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter tett sokat a ref. magyarok oda-telepítésével, akik számára egész sereg templomot építtetett. Minden ref. templom a magyarság órvára a nemzetiségi tengerben. Erőss Lajos püspök külön is megemlékezett erről jelentésében.

A királygyűrűs debreceni diák. Az egyházkerületi közgyűlés mai tanárválasztása iránt szokatlan érdeklődés és várakozás nyilvánult meg, nemcsak az ifjuság, hanem a város közönsége részéről is. A meghirdetett jogbölcseleti tanszékre beadta pályázatát dr. Hegyemezi Kiss Pál, miniszteri segédfogalmazó, Udvarhely megye főispáni titkára is, kit atyja, néhai Kiss Aron püspök révén városunkhoz szoros kötelékek, rokonszenves egyénisége folytán a debreceni előkelő társadalomhoz benső viszony, ifjuságunkhoz s ez által a főiskolához pedig valóságos szeretetérdek fűzi. H. Kiss Pál, ki sub auspiciis regis tette le vizsgáját s a király gyémántgyűrűjével jutalmaztatott, a legkomolyabban veendő pályázó az új tanszékre. Fiatalága nem lehet akadályá megválasztásának, mert képzettsége és e szakra hivatottsága a főiskola érdekévé teszik azt. Amint a hangulatból előre itélni lehet, dr. Hegyemezi Kiss Pál, a királygyűrűs debreceni diák, mint tanár fog visszatérni városunkba.

Ritka alkalom!

Legmodernebb facon compmlett 12 személyes

13 próbás ezüst étkészlet

kevessé használt, csaknem beolvasztási áron kapható

Löfkovits Arthur
és Tsa cégnél.

November 23

66%

érhető el a

ID

kipróbálva,
találvány
Kapható:

kedésben.

Telefon 647.

OLA

klós

Z. a.

nyilt.

elfogad
2-4-ig.

óriás

met?

doz
kisér-
ésre. =
koreskodésben

r. =

iben

mök.
lőtök.

Egyházkerületi közgyűlés.

Első nap.

Nagy érdeklődés közt kezdte meg őszi közgyűlését a tiszántúli ref. egyházkerület. Csaknem teljes számban jelentek meg a gyűlés első napján az egyházkerületi képviselők.

Számos fontos tárgya lesz a közgyűlésnek, amelyek első napján keresztülment az új debreceni ref. főgimnázium építésének ügye is; elhatározták, hogy a tervek elkészítésére és a versenytárgyalás megtartására a felhatalmazást megadják.

Ma, a közgyűlés második napján fogják megejteni a választásokat két, újonnan szervezett állásra: a számvevői és a főiskola bölcsészeti fakultásán létesített, német nyelvi és irodalmi tanszék tanári állására.

Oly gazdag különben a tárgysorozat, hogy előreláthatólag még holnap is tartani fog a gyűlés.

Megnyitó.

Délelőtt 9 órakor nyitotta meg a gyűlést dr. Eröss Lajos püspök költői szárnyalású imával, majd gróf Dégenfeld-Schomburg József főgondnok mondta el megnyitó beszédét. Súlyok István esperes indítványára elhatározták, hogy a püspök imáját és a főgondnok megnyitóját jegyzőkönyvileg örökítik meg.

Ezután következett a megjelentek számbavétele és igazolása, majd a püspök tette meg első jelentését, amelyben megemlékezett Calvin János születésének negyvenéves évfordulójáról, a déli egyházmegegyekben a főgondnok társaságában tett körutjáról. A genfi utról és a jubiláris ünnepekről; ezzel kapcsolatban pedig javasolta, hogy a genfi egyetem és a debreceni főiskola között szorosabb kapcsolat létesíttessék, még pedig olyképp, hogy a tudomány-szomszagos magyar ifjúság menjen Genfba tanulni, onnan pedig a svájci és francia ifjúság keresse fel a debreceni ősi főiskolát.

Nagy tetszéssel fogadták a püspök jelentését, Dávidházy Elemér pedig indítványozta, hogy nyomassák ki. A közgyűlés dr. Balogh Ferenc felszólalása után az indítványt azzal a pótlással fogadta el, hogy a püspöki jelentést minden kerületi egyháznak megküldik és a jelentésért neki köszönetet szavaznak.

Megalakították ezután a szavazatszedő küldöttséget, amelynek elnöke Görömbey Péter esperes, tagjai pedig: Sinka Sándor, Szabó Lajos, Ormós István és Fráter Barnabás. Sajnálattal vették tudomásul Sass Béla kerületi aljegyző, Csurka István tanítóképző és Szunyogh Szabolcs tanácsbíró lemondását.

Ezután kiegészítették a bizottságokat. A debreceni főiskolai igazgatótanácsba Berey József esperest, az egyházmegyei küldöttségbe Fekete Gyulát és Ormós Józsefet, a népiskolai tanügyi bizottságba Császár Pétert választották. Több kisebb bizottság kiegészítése után tudomásul vették a konvent végzését a konventi tagok választásáról, azután a pénzügyi bizottság terjedelmes jelentését is.

Elfogadták a debreceni ref. főgimnázium építésére vonatkozó javaslatot, a melynek értelmében a tervpályázatot meghirdé-

tik. Tudomásul vették a szeptemberi lelkész és a juniusi tanítóképeségi vizsgákról, valamint a levéltár rendezéséről szóló jelentéseket. A közalapi és rendkívüli államségiélyek iránti kérvények elintézése után örvendtes tudomásul vették a nagylaki és földeski anya-, nemkülönben a karánsebesi főkegyház megalakulását.

Megengedték, nagyrészt egészségi okból, a káplántartást a monostorpályi, mezőkászonyi, vásárosnaményi, nagypaládi, szamostatarfalvai, csengerujfalui lelkészeknek és Vass Mihály esperesnek. Tudomásul vették még egész sereg bejelentést, a melyek közt volt az egyházkerületi nyomda és a hivatalos lap ügye is.

Délután 1 órakor gróf Dégenfeld főgondnok a Royal termében ebédet adott az egyházkerületi képviselők tiszteletére. A közgyűlést ma folytatják.

Nem lesz engedmény.

Se gazdasági, se katonai téren.

Budapest, nov. 23.

Megtörtént ma a magyar közjogban ösmeretlen „koronatanács” is. Döntés persze ma sincs. Maguk, a kormány bizalmasai is kénytelenek beismerni, hogy a válság ügye nagyon roszul áll, sőt oly roszul, mint eddig soha. Ha eddig mutatkozott is legfelsőbb helyen hajlandóság apró-cseprő engedmények adására, most már hallani sem akarnak róla. Nincs engedmény se gazdasági, se katonai téren.

Bécs pompásan kihasználja a változott helyzetet. Andrassy Gyula nem kap nemzeti engedményeket, mert pártjának az országban talaja nincs.

Teljesen reménytelen a helyzet, engedményekre semmi kilátás, csupán a miniszteri tárcák állanak még rendelkezésre azzal a súlyos kötelezettséggel, hogy az annexio, az új hadihajók, az új ágyuk költségeit megszavaztatják a képviselőházzal. Szóval az ország népének milliárdokat kell kiizzadni, hogy a Wekerle-kabinet a puha bársonyszékekben maradhasson.

Bécs, nov. 23.

Ma délelőtt 11 órakor kezdődött a koronatanács és háromnegyed 1-ig tartott. Félhivatalos értesülés szerint behatóan foglalkoztak a helyzettel, Kossuth Ferenc a hírlapíróknak csak ennyit mondott:

— Lényeges megállapodásra nem jutottunk, ennek következtében teljes lehetlenség a részletekről valamit közölni.

Arra a kérdésre, hogy lesz-e folytatása a tárgyalásoknak, azt felelte:

— Valószínűleg, de a további tárgyalásokra nézve rendelkezés nem történt.

Többet nem mondott Kossuth.

Negyed óra mulvajött Wekerle Sándor, akit a koronatanács után negyedórát tartó, külön kihallgatáson fogadott a császár. Wekerle azt mondta:

— Folytatni fogjuk a tanácskozásokat, de még nem tudni, mikor.

Többet nem mondott. A magyar miniszterek különben ma délután vissza is utaztak Budapestre.

Kossuth Ferenc és miniszter társai az

esti gyorsvonattal érkeztek meg Bécsből. Az újságíróknak azt mondta, hogy semmi egyebet nem mondhat, csak azt, amit már Bécsben mondott. Feltűnt azonban, hogy Kossuth lehangolt volt.

Bizalmas híveivel még az este értekezett a bécsi ut eredménytelenségéről. Elmondta, hogy az uralkodó még a készfizetések fölvételébe is csak úgy megy bele, ha erre nézve az osztrák kormányval megállapodásra jutnak, követeli a közös bankszabadsalomnak 10 évre való meghosszabbítását, a volt szabadelvű párt 9-es bizottságának katonai programja megvalósítása elé különösebb ellenvetéseket nem tett ugyan, de ellenértékül követeli a 300 millió, rendkívüli hadi költségek megszavazását, az annexio törvénybeiktatását.

— Kossuth rendkívül levert volt — mondták bizalmas hívei.

Az alkotmánypartból.

Az alkotmánypartban is kétségbeesett volt a hangulat. Nyíltan hangoztatták, hogy az országot (vagy talán csak az alkotmánypartot?) csupán a fuzió mentheti meg. Sokan ajánlották, hogy lépjenek be a Kossuth-pártba, hiszen semmi, elvi különbség sincs már a két párt közt.

Andrassy miniszterelnöksége már teljesen háttérbe szorult és már is új darabant-korszakot emlegetnek Kristofflyval, vagy más erőszakos politikussal.

Ezt a hetet a kormány még tanácskozással tölti, de már is tudják, hogy az ellentétek elsimitása lehetetlen. A jövő héten újra Bécsbe mennek és megmondják, hogy a koalíció még a kooperáció címen is megszűnt és lehetetlen.

Kormányozható léghajó.

Magyar mérnök találmánya.

A jövő évi nemzetközi repülőgépversenyen — mint örömmel értesülünk — számos magyar aviatikus is részt fog venni újrendszerű biplán, monoplán és kormányozható léghajójával.

Illetékes körökben, ahol a jövő évi versenyek kimenetelét, esélyeit már most is komoly találgatások tárgyává teszik, egyöntetűen az az erős vélemény és meggyőződés uralkodik, hogy a magyar aviatikusok — az eddigi kísérletek szerint — korán sem maradnak a külföldi versenyzők utolsó sorai között.

Legnagyobb és érthető kíváncsisággal egy fővárosi magánmérnök, Szirmay György kormányozható léghajójának a kísérletei elé néznek, mely ha bevált, nemcsak dicsőséget hoz a magyar névnek, hanem a közlekedés terén is hatalmas forradalmat fog előidézni.

A feltaláló mérnök kormányozható léghajója — ugyanis — képes 8–10 személy befogadására s kiváló motorszerkezetével óránként ötven-hatvan kilométert is tud haladni a levegőben. Az említettéken kívül még felemlítésre szorul, hogy a három fémből álló burok-léghajó (ezt, miként Zepelin léghajóját, ő is gázzal tölti meg) képes minden komolyabb segítség nélkül nemcsak szárazról, hanem vizre és vízről is fel és leszállani, valamint, hogy a léghajó a sűrített levegővel hajtó motor következtében explozió és alázuhanás-mentes. Kétségtelen, hogy találmánya iránt nemcsak idehaza, hanem külföldön is érthető érdeklődés nyilvánul annál is inkább, mivel Szirmay egy ilyen hatalmas és modern közlekedési alkalmazhatóságot öt-hatezer koronáért képes lesz előállítani.

Révész imakönyvek! Tompa olajág Sántha őrangyal! Szász buzgóság! Dobos imák! Hoch imakönyvek! Tárkányi vezéresillag! stb. imakönyvek gyönyörű diszkötésben bámulatos olcsón kaphatók a

HARMATHY
antiquariában
Füvészkert u. 14.

VÁRMEGYE.

Rendőrbiztos-választás. Hajduböszörmény r. t. város képviselőtestülete hétfőn tartott közgyűlésén a lemondás folytán megüresedett rendőrbiztosi állásra *Kathi László*t választotta meg 20 pályázó közül.

A hajdumegyei függetlenségi párt gyűlése. Említettük, hogy a hajdumegyei függetlenségi és 48-as párt nagyválasztmánya a függetlenségi körben gyűlést tart. Ujabb rendelkezéssel megváltoztatták a gyűlés helyét és nem a függetlenségi körben, hanem a Royal nagytermében fogják megtartani.

Öngyilkos iparos. Mulatság után halál.

Még alig pitymallott tegnap korán reggel, már nagy csoportosulás volt a Szent Anna utca 6. szám előtt. Ott lakott s ott volt műhelye is Kulcsár József 33 éves bronzművesnek, aki fiatalon dobta el magát az életet. Hajnalban, egyetlen revolver lövéssel öngyilkossá lett.

Hogy miért követte el tettét, nem tudják. Csak legutóbb is a kereskedelmi és iparkamara utján ezerkétszáz korona jutalmat kapott műhelyének kiegészítésére. Ugy beszélik, hogy este ismerősei köréből egy társaság volt nála. Házi mulatságot tartottak, amely egészen jó hangulatban folyt egészen a késő éjjeli órákig.

Mikor a társaság tagjai elmentek, Kulcsár József visszvonult szobájába, ahonnan csakhamar hatalmas lövés zaja hangzott ki. A házbeliék riadtan siettek a szobába s ott találták Kulcsár Józsefet vértócsában.

Az esetről nyomban értesítették a közelben lévő rendőrséget, de segítségről már szó sem lehetett, Kulcsár József már halott volt. Holttestét kiszállították a közpórház halottas házába.

Haláláról tegnap este a következő gyászjelentést adták ki:

Néhaj Kulcsár József, volt helybeli bronzműves és szerelő, f. hó 23-ikán váratlanul elhunyt. Földi részei f. hó 25-ikén, délután 3 órakor fogtak, a közpórház halottas termében tartandó rövid ima után, a Péterfia utcai temetőben örök nyugalomra helyeztetni. (Minden külön értesítés helyett.) A temetést Dankó Béla temetkezési intézete rendezi.

VÁROSHÁZA.

Az ingatlanszerzési alap.

A város szépítési és ingatlanszerzési alapja, mint már említettük is, az idei házvétélekkel végképpen kimerült, úgy, hogy most már vagy csődöt mond az egész városrendezési terv, vagy pedig legalább tíz milliós kölcsönt kell felvenni, hogy a városrendezés ügye fennakadást ne szenvedjen.

Az ingatlanszerzési alaphoz évi 10,000 koronás hozzájárulást szavazott meg évek előtt a közgyűlés, de pár év előtt Márton Imre indítványára a felére szállította le, holott a tizszerezésre kellett volna emelni, mert különben a város sohasem fog kigazolni az adósságok tengeréből. A dolog most már égetően sürgős és a kérdés megoldása nem várhat sokáig.

Programot kell kidolgozni arra nézve, hogy a szabályozási tervből mi a megoldható és mi nem; mi a sürgős és mi maradhat az utókorra; mennyit

bir el a város közönsége gazdasági életének megrázkódtatása nélkül.

A leghelyesebb volna, ha az ingatlanszerzési alap részére a közgyűlés hosszabb időre nagyobb, évi hozzájárulást szavazna meg, például 30 évre évi 100,000 koronát és az ingatlanszerzési alap részére vásárolt házakat mindaddig jövedelmeztesse, amíg a bekerülési árak legalább 50 százaléka vissza nem térül. Így talán újabb adósságinálás nélkül is lehet menni valamire 30—40 év alatt.

Helyszíni szemle a kaszárnyákban.

A katonai vegyes felülvizsgáló bizottság tegnap délelőtt Vecsey Imre főjegyző elnöke alatt ülést tartott a városházán, a melyen a 39. gyalogezred és a 7. huszárezred laktanya-épületeinek csatornaügyét tárgyalták. A csatornák ugyanis eldugultak és azoknak öblögetése vált szükségessé. A bizottság az ülés után helyszíni szemlét tartott a két kaszárnyában.

Debreceni küldöttség Kossuth-nál. A polgármester tegnap délben azt a telefonértesítést kapta Budapestről, hogy a Debrecen—Nyirbátor közt építendő helyi érdekű vasut ügyében a város küldöttségét pénteken, e hó 26-án, délelőtt 11 órakor fogadja Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter. A küldöttséget Wessprémy Zoltán és Kovács József polgármester fogják vezetni, akik már a délutáni gyorsvonattal Budapestre utaztak. A küldöttség többi tagjai ma és holnap utaznak a fővárosba és részt vesznek a Kossuth temetésén is.

Drágasági pótlék a jövő évre. Miután az új szervezeti szabályzat jóváhagyására aligha van kilátás, a régi és új szervezet szerint megállapított fizetések közti különbségeket a város alkalmazottjai — méltán szánandó kivételekkel — drágasági pótlék gyanánt kapják a jövő évre. A törvényhatósági bizottság figyelmét felhívjuk azon kismemberekre, akik nem kapták meg eddig ezt a fizetésemelést, holott a közgyűlésnek az volt a nyilvánvaló szándéka és kifejezésre juttatott akarata, hogy mindenki, kivétel nélkül megkapja a jól megérdemelt fizetésemelést. Valami módot kell keresni és bizonyára lehet is találni némi jóakarattal, hogy ezek a bántó kivételek megszűnjenek és a belügyi kormány érthetetlen késedelmezése miatt éppen a közigazgatás legszegényebb alkalmazottjai ne nyomorogjanak tovább.

Letartóztatott ügynök.

Aki örültséget szimulál.

Porcsin Ambrust, akinek ügynöki irodája volt Debrecenben, a csendőrség számos panasz alapján elővezette, a vizsgálóbíró pedig letartóztatta.

Porcsin, mint ügynök, nem ismeretlen a közönség előtt. Különösen a köznép kereste fel ügyes-bajos dolgaival, akik előtt úgy szerepelt, mint dr. Porcsin Ambrus, a nép ügyvédje.

Az iroda lassan nagy forgalmat ért el. A növekedő forgalommal szemben szaporodtak a károsult emberek számai is, akiknek keserves panaszai mindhangosabbakká lettek. A panaszok végre eljutottak a csendőrség fülébe is és Porcsin Ambrus felett összezsugorodtak a hullámok.

Porcsin, aki mint volt városi lovas-

rendőr őrsparancsnok, egy kevés ismeretre is tett szert, igen ügyesen védekezett a feje felé törnyosuló hullámok ellen. A csendőrségnek, mely már hónapok óta nyomozott, ugyancsak meggyült véle a baja. Szabó József csendőrmestert, aki a nyomozást vezette, három ízben jelentette fel hivatalos hatalommal való visszaélés címen. Így akarván lerázni a csendőrt, aki minden ügyletéről pontos tudomással bírt és fáradhatatlan szorgalommal gyűjtötte össze a terhelő adatokat.

Porcsinnak minden ügyessége hiába valónak bizonyult. Végre is a csendőr kilenc családi, három sikkasztási és egy zsarolási eset adatait szerezte össze.

Szombaton délután megjelent Szabó József csendőr-őrsvezető a Porcsin Ambrus lakásán és elsorolta előtte bűneinek sorozatát. Halálsápadtan hallgatta ezt a volt rendőr, mert tudta, érezte, hogy ez után mi következik: a letartóztatás. A sarokba szorított ügynök ekkor bolondnak tetette magát. Hirtelen, minden átmenet nélkül kezdett félrebeszélni és különös szemforgatásokkal kacagásba és táncba kezdett.

Ez a fogás sem sikerült. A csendőr eszén már nem tudott tulajárni. Szabó ugyanis azonnal érte küldött dr. Horváth Arthur törv. orvosért, a ki rövid vizsgálat után kijelentette, hogy Porcsin szimulál. Az ügynököt nyomban letartóztatták és az ügyészség fogházába kísérték. Porcsin a letartóztatás ellen ügyvédje, dr. Révi Nándor utján felebbezést nyújtott be.

Milliók hagyomány.

A debreceni ref. egyháznak.

Gelléri Szabó végrendelete

A milliók hamisítás a táblán.

A múlt év decemberében szenzációs végrendelet-hamisítás derült ki. November hónapban meghalt Budapesten a többszörös milliós Gelléri Szabó János, aki az elterjedt hírek szerint vagyona tulnyomó részét jótékony célú alapítványokra hagyta. A felbontott végrendelet szerint a hir valónak is bizonyult, mert Gelléri rokonainak 50,000 koronát, különböző alapítványoknak 400,000 koronát, a pápai ref. kollégiumnak 400,000 koronát, a debreceni református egyháznak 700,000 koronát, Battik Sándorné Fülöpp Gizellának 100,000 koronát és Drechsler Anna nevű társalkodónőjének 25,000 koronát hagyományozott.

Amde ekkor meglepetés történt. Battik Sándorné felmutatott a VI. kerületi járásbíró előtt egy újabb végrendeletet, mely megsemmisítve az előbbit, a Battik házaspárt jelöli meg a milliók hagyaték általános örökösének. Az új végrendelet nagy meglepetést keltett, a mit csakhamar egy még nagyobb szenzáció követett. Kiderült ugyanis, hogy az újabb végrendelet hamis. Battikék és bűntársaik pezsgővel részegre itatták a 90 éves aggastyánt s ilyen állapotban a galabocsi kastélyban aláírták vele a hamis végrendeletet.

A hamisítás leleplezéséhez az első nyomot Drechsler Anna társalkodónő nyújtotta. Ez elmondotta a rendőrségen, hogy mi történt a galabocsi kastélyban s hogy miként lett meghamisítva a végrendelet.

A rendőrség Battik Sándort és feleségét, valamint a végrendelet-hamisítók Krudy Gyula, Krudy Ferenc, Krudy Ernő, hivatalnokokat és Landau Samu losonci rendőrtisztet letartóztatta. Utóbbi négyet és Fülöp Gizellát később óvadék mellett szabadlábra helyezték s esupán Battik Sándor maradt vizsgálati fogságban.

A Főposta mellett Piacz-utcza 34.

vásárolhat legolcsóbban

Női és leány felöltőket

Rózsa Lajos

vezetése mellett.

Az érdekes bűnpört májusban tárgyalta a törvényszék, amely valamennyi vádlottra súlyos büntetést mért. Ma tárgyalja a bűnügyet az ítéletábla dr. Rátz tanácsában. A védelmet dr. Kisfalvi A. Rezső, aki az elsőrendű vádlottakat védi, dr. Török Sándor és dr. Weisz Odón képviselik.

SZÍNHÁZ.

Ma, szerdán, nov. 24-én színre kerül:

Tavaszi.

Operett 3 felvonás.

H E T I M Ū S O R:

Csütörtökön: Nők harca, vígjáték. A) bérl. Pénteken: Iglói diákok, daljáték. B) bérl. Szombaton: Koldusdiák, operett. C) bérl. Vasárnap délután: Arendás zsidó, népszínmű. Este: Koldusdiák, operett.

Tilos a csók. Vincze Zsigmond, a Király Színház genialis karmestere „Tilos a csók” című és kellemes zenével bíró operettje lesz a legközelebbi bemutató színházunkban. Az operette, mely a fővárosban már kiállította a tűzpróbát, új kiállításal kerül színre. A szereplők élén Zilahyné és Szilassi Etelka buzgólkodnak a főbb szerepekben.

Vigyázz a nőre. Feydeau Georges bohózatának (Occupe toi d'Amélie) még e hónapban lesz a bemutatója, természetesen vörös színlappal. Az újdonság hősnőjét Hahnel Aranka creálja, aki ismét parádés szerepében gazdagítja műsorát.

Haramiák. Schiller classicus drámájának reprize a jövő héten lesz. A színtársulat drámai személyzete nagy ambícióval készül erre a szép feladatra, amely a társulat összes férfi személyzetét foglalkoztatja. A dráma egyetlen nő szerepét Huzella Irén játssza.

Színház előtt vegye meg csemege-cukorkáit Máyer Jenő fűszer és csemegeüzletében, Piac és Széchenyi u. sarok.

A debreceni fogház szökevényét elfogták.

Három havi bolyongás után.

Tegnap visszahozták.

A daktiloszkópia diadala.

A debreceni törvényszéki fogház hírhedt szökevénye, Puha János megkerült. Három havi bolyongás után, amely idő alatt a lopásokat nyakra-főre követte el, az ujhelyi rendőrség elfogta. A tegnap reggeli vonattal visszahozták Debrecenbe s ugyan abban a cellában helyezték el, ahonnan három hóval ezelőtt olyan vakmerő módon megszökött.

Elfogatásának és visszahozatalának körülményei valóban érdekesek. A mellett, hogy a daktiloszkópia (ujjlenyomat) fényes diadalát jelenti, egyúttal azt is bizonyítja, hogy a bűnesetekben oly fontos szerepet játszó ujjlenyomatokat milyen gondnal és figyelemmel kezelik fent Budapesten, a központban.

Puha Jánost Sátoraljaujhelyen érték lopáson és azonnal letartóztatták. A romlott

lelkű ifju a rendőrség előtt eltagadta valódi nevét és Egressi Sándornak mondotta magát. Az ujhelyi rendőrség, más adat hiányában elfogadta és ujjlenyomatát ezen a néven küldötte fel Budapestre, az ujjlenyomat vizsgáló központba. Milyen nagy volt azonban az ujhelyi rendőrség meglepetése, mikor pár nap múlva a központból azt az értesítést kapta, hogy Egressi Sándor nem más, mint Puha János, aki 3 hóval ezelőtt a debreceni fogházból megszökött. A felfedezést közölték Puha Jánossal, aki azonban hallani sem akart róla. Az ujhelyi rendőrség ekkor elhatározta, hogy Debrecenbe kísérteti.

Igy került Puha János, három havi távollét után, ismét Debrecenbe. A fogházban, mint régi ismerőst, üdvözölték. Most már tagadása mit sem használt, mert hiszen a fogház összes személyzete azonnal felismerte. Nem is tagadta tovább, sőt a vizsgálóbíró előtt őszintén beismerte, hogy ő, Puha János, azonos azzal, a ki ezelőtt 3 hóval megszökött.

Puha Jánost holnap Kassára, a kiskoruk fogházába viszik, a honnan 4 hó múlva fog csak visszakérülni. Szökése és újabb büne felett ekkor mondanak ítéletet. A nagy hírnévre vergődött börtön-virág öt éven belül aligha fog szabad levegőt szívni.

UJDONSÁGOK.

* Debreceni urleány Krétában. Dr. Csikos Sándor kórházi főorvos leánya, Anna, a jeles tehetségű festőnő rövidesen hosszabb külföldi tanulmányra megy. Különösen a keleti vidék vonza a művész leányt, akinek első utja Kréta szigete lesz.

* Ifjúsági jótékony társaság. Ezen a címen egy jótékonytársaságot gyakorló ifjúsági egyesület alakul ma, szerdán este 8 órakor a Royal szálloda termében. A jótékony társaság célja, hogy a téli hónapok egy-egy vasárnapján kizárólag jótékony célra egy-egy kabaret délutánt rendezzen s mindig más-más nemes célra. Az első kabaret délutánt már decemberben és pedig a leghumánusabb intézmény, a debreceni gyermekkórház javára rendezik. Ma tartandó értekezletükre ez uton hívják meg az ifjúság köréből a jótékonytársaság barátait s az érdeklődőket.

* Halálozás. A legmélyebb fájdalom leújtó érzetével tudatjuk, felejthetetlen jó férjem, gondos édes apa, nagyapa, sógor, nagybácsi, nász és jó rokon: néh. polg. id. Bundy Imrénének f. hó 23-án d. u. háromnegyed 2 órakor, életének 66-ik, boldog házasságának 41-ik évében, hosszas, de különösen 1 heti súlyos szenvedés után történt csendes elhunytát. Felejthetetlen halottunk földi részei f. hó 25-én d. u. 2 órakor fognak a ref. egyház szertartása szerint, Arany János utca 49-ik számú házunktól, a Kistemplomban tartandó gyászszertartás után, a Hatvan utcai temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességtételre rokonainkat, ismerőseinket, az elhunytak jó barátait és a n. é. közönséget szomorodott szívvel meghívjuk. Debrecen, 1909. nov. 23-án. Béke poraira! Bánatos neje: Özv. polg. id. Bundy Imréné Somogyi Sára. Gyermekei: Polg. ifj. Bundy Imre nejjével Tóth Zsófiával és gyermekeik, Bundy Erzsébet férjével polg.

Szemők Lászlóval és gyermekeik, Bundy Juliánna férjével polg. Nagy Jánossal és gyermekek, Bundi Mariska. Sógorai és sógornői: Somogyi Juliánna férjével polg. Nagyházy Péterrel és gyermekeik, Somogyi Zsuzsánna férjével polg. Imre Jánossal és gyermekeik, Somogyi Eszter özv. polg. Szilágyi Gáborné és gyermeke. Elhalt testvére fia: Soós István. Nagynénje: özv. polgár Tőkés Istvánné és családja. Valamint nászai, közeli és távoli rokonok nevében is. A temetést Dankó Béla tem. int. rendezi.

* Megoperált nagyiparos. Már itunk egyszer arról, hogy Debreczeni Lajos, közbecsülésben álló nagyiparost a nyár folyamán egy izben Budapestre vitték, hogy ott műtétet végezzenek rajta. A szanatóriumban, a hol hosszasan kezelték, jobban lett és hazajött. Napokkal ezelőtt betegsége kiújult, úgy, hogy elkerülhetlenné vált az újabb operáció. Budapestről vesszük az értesítést, hogy a második műtétet most hajtották végre, szerencsésen sikerült és néhány nap múltán egészségesen térhet vissza Debrecenbe.

* A repülés ismertetése. A Magyar Mérnök és Építész-Egylet debreceni osztálya, f. hó 27-én, szombaton a Royal termében nyilvános felolvasást rendez. Előadó Mersé Pál műegyetemi tanársegéd, ki a repülés technikáját fogja ismertetni vetített képekkel. Érdeklődőket szívesen lát az egyesület.

* A második Fényes Annuska Debrecenben. A kis Fényes Annuskának, aki bájos szereplésével több izben ragadta csodálatra a debreceni közönséget, egy, még bájosabb kis riválisa akadt. Ez az édes kis baba debreceni leány: Rubinstein Ernuska, aki még alig múlt hat éves és már is olyan graciozitással táncol, olyan szépen énekel, hogy bámulatra ragadja hallgatóit. Az édes kis baba néhány nap előtt gyermekek estélyén tűnt fel s valósággal frappirozta az ott egybegyűlteket. Pár hét múlva azonban módja lesz megismerni, plasztikus táncában, pompás énekében alkalma nyílik gyönyörködni a nagy közönségnek is. A Szent Erzsébet egyesület karácsonyi vásárjának december 11-én tartandó kabaret előadásán lép fel először a nagy nyilvánosság előtt a kis Rubinstein Ernuska, akiről azok, akiknek alkalmuk volt a hat éves kis baba-leány táncában és énekében gyönyörködni, elragadtatással beszélnek s azt mondják, hogy máltó utódja a kis Fényes Annuskának, aki most a budapesti Király színházban aratja a dicsőséges tapsokat.

* Nagybeteg városi tanácsnok. Mély részvétellel értesülünk arról, hogy Király Gyula gazdasági tanácsnok súlyos beteg. Még a múlt héten is szorgalmasan dolgozott ügyosztálya élén, de már a tanácsülésen is feltűnt beesett, sápadt arcával. A betegség idegeit és gyomrát támadta meg és néhány nap alatt annyira elsúlyosodott, hogy ágynak esett. Orvosai tanácsára a kórházba vétette fel magát, ahol gondos ápolásban részesül. Betegsége súlyos, úgy, hogy hetek fognak beletelni, míg fölépül, de

Legjobb a Békési Róza „Csikós” szín szappana

akkor sem foglalhatja el hivatalát, mert enyhe délvidékre kell mennie, hosszabb ideig tartó üdülésre, hogy egészségét teljesen visszanyerhesse. A gazdasági ügyosztály vezetésével a polgármester dr. Hegedüs István aljegyzőt bízta meg.

* **"A Szabad Iskola"**. Ma, szerdán este hat órakor a szabad iskolában (Simonffy utca 1. sz. II. emelet, az Ipartestület dísztermében) Füredy F. Gusztáv tart előadást "A klasszikus zene nagy mestereiről." Ez az előadás kiváltképpen érdekelheti Debrecen nagyszámu zenekedvelő közönségét s bevezetője lesz ama ciklusnak, amely a zene irodalmi történetéről fog szólni. Ez az előadás nem csak a szabad iskola eddigi előadás sorozataiban helyet nem foglalt téren akar kezdeményezés lenni, hanem kiegészíteni is kívánja azokat az ismereteket, amelyeket a zenével foglalkozó közönség a zeneiskolákban szerzett meg. Főleg a közönség ezen rétegeinek szól ez az előadás.

* **Kétszer fizet adót.** Sokan egyszer is nehezen fizetnek adót. Tegnap azonban akadt egy polgár, aki duplán fizetett adót. Először annak rendje s módja szerint leróta köteles adóját, azután pedig ott felejtette a többi pénzét. Mivel azonban az adóhivatalban örülnek azon, ha valaki csak egyszer rója le illetékét, a véletlenül ott hagyott összeget visszaakarják juttatni jogos tulajdonosának. Ez uton kéri tehát, hogy az adóhivatalban jelentkezék, ahol elveszett pénzét megkapja.

* **Halálozás.** Polgár öz. Nagy Gáborné Balla Erzsébet asszony f. hó 22-én, este 11 órakor, életének 62-ik, özvegyiségének 7-ik évében, rövid szenvedés után elhunyt. Kedves halottunk földi részei folyó hó 24-én, délután 2 órakor fognak Vigmedvü Mihály utca 30. számú házukból, a ref. egyház szertartása szerint, az Ujtemplomban tartandó ima után, a Czegléd utcai temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Végtszességételére rokonainkat, ismerőseinket és a n. é. közönséget szomorodott szívvvel meghívjuk. Bánatba merült fia: Gábor. Egyetlen kis leánya: Róza. Elhalt testvére: Balla Julianna férjével, polgár Nagy Sándorral és gyermekei. Sógornője: öz. polgár Nagy Balintné Bikfalvi Klára. Számos közeli és távoli rokon nevében is. A temetést Peley Imre tem. int. (Bádogos utca 6.) rendezi.

* **Négy baleset.** Tegnap négy iparos segédet ért súlyos baleset, ami által heteken át kereset és kenyér nélkül maradnak. Az egyiket Szabó Istvánnak hívják, a vas eszterga gyaluja jobb kezét hasította ketté. A másik Csonka Miklós kőmives, akinek súlyos kő hullott a karjára és zuzódást szenvedett, míg Molnár János esés következtében vállát ficamította ki. A negyedik Moldován János, akinek balkezét zuzta össze a gép.

* **Nagy betörés egy ékszerésznél.** A bécsi rendőrség táviratilag értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy egy ottani nagy ékszerkereskedőnél szombat éjjel átörték a menyezetet és kirabolták az egész áruaktárt, mintegy 70.000 korona értékű ékszert. A betöréssel Berthold Arthur 30 éves artistát gyanúsítják, aki okarinán működik. Valószínűleg Budapest felé szökött.

* **Tegnap halottak.** A tegnapi nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be az állami anyakönyvi hivatalnál: Szombathy János ref. 8 hónapos, Szabó Mária ref. 13 hónapos, Fischer Lajos izr. 72 éves, öz. Nagy Gáborné ref. 62 éves, Tóth József ref. 70 éves, Hutmann János r. kath. 3 éves.

* **Ha az esti csillag ragyog...** legújabb Balázs nóta, zongorára és énekre, 1 K 20 fillér Antalffy Józsefnél.

* **Egybehangzó vélemény szerint** sehol oly dus választék csemegeárúkbán nem található, mint Mayer Jenő fűszerüzletében, Piac és Széchenyi utca sarok.

* **Végeladás van Glück Ede** nagy cipő és kalap-üzletében, a Kistemplommal szemben.

* **Valódi angol és sollingeni acélzsebkések**, ollók, borotvák, borotváló készülékek a legolcsóbbak Mentze Henrik áruházában, Kossuth utca 4. szám.

* **Hol a boldogság mostanában**, barátságos meleg szobában. A szobát természetesen legbarátságosabbá teszi a szépen terített asztal. Erről azonban nem szabad hiányozni a Mayer Jenő csemege-különlegességeinek. Piac és Széchenyi utca sarok.

* **Ha olcsón akar venni férfi, fiu és gyermek-ruhát**, keresse fel Grünfeld Adolf és társa férfi, fiu és gyermekruha üzletét, Debrecen, Piac utca, Kistemplom mellett (sarok bolt).

* **Aki karácsonyra szép meglepetést akar szerezni**, rendeljen Antalffy Ferenccnél iparművészeti tárgyakat.

* **Igyekezzen mindenki nagyon olcsón** cipőt és kalapot vásárolni Glück Edénél, a Piac-utcán, mert ottan most végeladás van.

* **1910. évre szóló naptár** csinos kiállításban 30 fillérért kapható lapunk kiadóhivatalában, vagy az elárusítóknál.

* **Változatos étrend helyes beosztására** kitűnő hideg felvágottak, halfélék, bel- és külföldi különlegességek kaphatók Mayer Jenő fűszer és csemege üzletében, Piac és Széchenyi utca sarok.

* **A Néptakarékpénztár, mint szövetkezet**, Piac utca 75. szám alatt, heti biztosítással kapcsolatos hosszú lejáratu kölcsönöket nyújt.

* **Fésűk, fésülködő készletek, toilet és kézi tükrök, hajtűk, fejdíszek és osattok** legnagyobb választékban Mentze Henrik áruházában kaphatók.

* **Legolcsóbb árban és óriási választékban** kapható blous, gyermekruha, keztű, harisnya, trikó: Zavatzky Leónál, Bikával szemben.

* **Teljes könyvtárakat és jókarban** levő könyveket állandóan vásárol Antalffy József könyvkereskedése.

* **Végeladás egy főtéri nagy cipő üzletben.** Glück Ede cipő üzletében végeladás van; az összes raktáron levő férfi női és gyermek cipők rendkívül olcsón lesznek kiáruulva a Kossuth utca sarkán.

* **Pompázó kiállítás** nyílt meg a szezon legkiválóbb inyenc csemegeiből, Mayer Jenő fűszer és csemege üzletében, Piac és Széchenyi u. sarok.

FŐVÁROSI BAZÁR Simonffy-utca 1.

Titokzatos méregkeverő.

Már nyomában vannak.

Bécs, nov. 23.

Az a titokzatos méregkeverő, aki a bécsi vezértiszteknek levélben ciankálit küldött, valószínűleg mégis kézrekerül. Már nyomában is vannak.

Az első nyomra Doscher Antonia, postakezelő vezető a rendőrséget, aki ma délelőtt 10 órakor kihallgatásra jelentkezett és elmondta, hogy a VI. kerületi postahivatalban van alkalmazva és csak ma értesült a bűnesetről a lapok útján.

Vallomásában elmondta, hogy november 14-én, 6 órakor reggel lépett szolgálatba, amikor egy cilindres, csinos fiatal ember lépett a hivatalba és 8 drb levelet akart neki átadni. Miután ő a postaérték kiadásához van beosztva, nem fogadta el a leveleket, hanem azt mondta, hogy dobja be azokat a levélsekre nyibe.

Erre a fiatal ember azt mondta, hogy a levelek oly vastagok, hogy nem férnek be a szekrénybe; ő erre a korlátot kinyitotta és a szolgálhoz utasította a fiatal embert, a ki át is vette mind a 8 vaskos levelet. A fiatal ember udvariasan köszönt és eltávozott. A szolga megnézte a leveleket és azt mondta:

— Milyen különös! Mind a 8 vezérkari tisztnek szól!

Ezután a postáskisasszony megadta a levél feladójának a személyleírását, a mit a postaszolga is megerősített. A lázas nyomozásnak azonban még semmi eredménye nincs.

TÁVIRATOK

Sirocco és bora.

Fiume, nov. 23. Pár napi sirocco után ma erős bora dühöngött. A környék hegyeit már hó borítja. Az amerikai hajóstársaság Carpathia nevű hajója csak három napi késéssel érkezett meg.

Justh pártja harora készül.

Budapest, november 23. A függetlenségi és 48-as pártkörben ma este igen élénk volt a hangulat. Már kora délután értesültek a bécsi eseményekről és a legtöbben úgy vélekedtek, hogy az eredménynek csak az lehet a következménye, hogy az ország melléjük áll, mert csupán ők képviselik a magyar álláspontot. Rövidesen követelni fogják a képviselőház összehívását.

Az első repülőgép-gyár.

Newyork, november 23. Több milliárdos: Wanderbilt, Belmont stb. megalakította az első amerikai repülőgép-gyárat millió dollár alaptőkével és megvásárolta a Wright-testvérek szabadalmát.

Nem tárgyalják december 15-én a Haverda-pört? Nyilatkozik az ügyész.

A Bácsmezei Napló vasárnapi számában egy közlemény jelent meg a Haverda-pörrel kapcsolatban. A nevezett lap szerint a nagy monstre pör második főtárgyalását nem kezdhetik meg december 15-én, mert a rendes esküdtzéki ciklus csak január 15-én kezdődik meg. Azt pedig, hogy rendkívüli esküdtzéket hívnának össze, lehetetlennek tartja, mert ezt csak a főügyesség indítványára a királyi tábla rendelheti el. A főtárgyalás napját pedig az elnök állapítja meg. Ebben az ügyben a fent említett szabadkai lap munkatársa meginterjuvulta Papp Elek királyi ügyészt, aki a következőket mondotta:

— Én tudom, hogy a védők kérvényt adtak be a szegedi királyi táblához rendkívüli esküdtzéki ciklus kitűzése

íránt. De a kérvényre vonatkozólag még főügyészi indítvány sem tétetett. A főügyesség ugyanis előbb látni kívánja az előző főtárgyalás iratait. A főtárgyalási jegyzőkönyv pedig még nincsen kész. Tóth István dr. jegyző a tíz napig tartott tárgyalás gyorsirólí feljegyzésel alapján most készíti a jegyzőkönyvet. Ennek a megírására a törvény szerint 14 napi idő van s Tóth István dr. 24-ikénél előbb aligha készül el a jegyzőkönyvvel.

Az iratok akkor mennek Szegedre, a főügyesség csak akkor terjeszt indítványt a királyi tábla elé.

Ha a tábla a rendkívüli ülészakot engedélyezi, akkor a főtárgyalási nap előtt kisorsolják az esküdteket.

— En nem hiszem, hogy lesz rendkívüli ciklus. Az idő rövidsége folytán azonban teljesen lehetetlennek tartom, hogy az december 15-én megkezdődjék. Az iratok 26-ánál előbb nem lesznek a főügyész előtt. A főügyésznek tehát négy nap alatt át kellene azokat olvasni, javaslatot előterjeszteni, a táblának tanácskozni és határozni kell a kérelem ügyében, a határozatról értesíteni kell a szabadkai törvényszéket, az esküdtek kisorsolására határnapot kell kitűzni, erről több hatóságot kell értesíteni, a kisorsolást megejteni. Mindennek november hó 30-áig meg kellene történni, hogy december 15-én meg lehessen kezdeni az új esküdtszéki tárgyalást.

— Nem lehet szó arról sem, hogy decemberben esetleg egy későbbi napon megkezdődjék a ciklus. Ennek a karácsonyi ünnepek az akadály. Azt csakugyan nem lehetne kívánni az esküdtektől, hogy a karácsonyi ünnepek alatt is tárgyaljanak.

Január 15-én ugyanis megkezdődik már a rendes esküdtszéki ciklus s így teljességgel nem valószínű, hogy decemberben rendkívüli esküdtszéki ciklus legyen.

Panasz a sámsoni vasútra.

Kevés a személykocsi.

Az ország legjövendelműbb helyi érdekű vasútja kétségkívül a hajdusámsoni, amely már a megnyitása első esztendejében is 2 százalékos osztalékot fizetett a törzsrésztvények után, a második esztendőben pedig 2,5 százalékos.

De annyi jogos panasz sincsen az országban vicinális vasútra, mint a hajdusámsoni. A részvénytársaság talán semmibe se veszi az utazó közönség érdekeit, garasoskodik és a törzsrésztvények után fizetett osztaléknak a közönség issza a levét.

Olyan ütött-kopott, kívül-belül piszkos kocsik még talán Jaffa és Jeruzsálem közt sem közlekednek, mint Debrecen és Hajdusámsón közt. Ha kívül bemázolnák, talán külsőleg nem szurna szemet úgy a rondaságuk, de még ezt sem teszi meg az igazgatóság.

Tiszta ruhát viselő ember még a II. osztályban sem mer leülni; ácsorogni kell az egész uton, még pedig a hideg locspocsban.

Minden vonat tulzsufolt. Ember, ember hátán szorong, akár a heringes hordóban. A II. osztályban állandó a légvonat, mert ott mászkálnak át a III. osztályu utasok is. Kész betegség az utazás, mert a kocsikat nem is fűtik.

Nincs váróterme se a vasútnak Debrecenben, a hajdusámsoni váróterem pedig oly szűk, hogy fele sem fér el benne az utasoknak. Esőben és fagyban künn kell várni, a szabad ég alatt. A sámsoni állomásfőnök másfél szobában szorong héttagu családjával és ugyanott kell a hivatalnak is helyet szorítani.

Mind ezek olyan állapotok, amiket tovább hagyni nem lehet. Az igazgatóság, amelyben Debrecen városa is képviselve

van, talán segíthetne a sok-sok bajon és legalább türethetőbbé tenné a közönség számára a helyzetet. Elvégre is a közönség tartja el a vasutat és jogosan követelheti, hogy az érdekeit szem előtt tartsák.

HIREK.

Merénylet a kormány tagjai ellen.

Tegnap, késő délután az a hír került forgalomba, hogy a minisztereket vivő vonat ellen eddig ismeretlen tettesek merényletet követtek el.

A hír, természetesen, kinos szenzációt keltett a fővárosban s mivel nem cáfolták meg, a közönség jogosan azt hitte, hogy a mende-monda igaz.

Tudósítónk ma utána járt a dolognak s a következőket állapította meg:

A nyugati pályaudvarról tegnap délután, 5 órakor induló bécsi gyorsvonat ellen, melyen a kormány tagjai voltak — a Ferdinánd hid alatt tényleg humorosvégű merényletet követtek el.

Közvetlen, a mikor a vonat a nevezett hid alatt áthaladt, nyomban egyszerre borzasztó durranás rázta meg a levegőt.

A miniszterek és a kíséző vasúti személyzet az első pillanatban pokolgép és dinamitpatronra gondolt.

A tragikus következmény azonban szerencsére nem következett be.

Az eset színhelyén — mi sem természetesebb — minthogy a vonat megállt és a titokzatos durranásról sürgős jelentést tettek az államvasutaknak és a budapesti főkapitányságnak.

A közös bizottság, amely a helyszínen kiszállt, megállapította, hogy a durranást egy *kód-durandyu* okozta, melyet valaki rossz tréfából a minisztereket vivő sínparra helyezett el.

A tetteket, mely valószínű, hogy csak vasutas lehet, a rendőrség szigorú utasításra most erélyesen keresi.

Halál tolatás közben. Aradról jelentik: Krisán Mihály vasúti alkalmazottat tolatás közben a mozdony elgázolta és szörnyethalt. Az aradi ügyészség a nyomozást elrendelte, mert a szerencsétlenség gondatlanságból eredt.

A mérgező tej. Newyorkból sürgönyzik: Oriási szenzációt keltett az a leleplezés, hogy egy idevaló intézetben huszonkét gyermek halt meg romlott tejtől. Elrendelték az áldozatok exhumálását.

Halmérgezés. Bécsből táviratozzák: A rendőrség bünyügyi osztályát Reinickendorfban és Berlinben egy halmérgezési eset foglalkoztatja. A kincstári halászat volt bérlelője sok romlott halat, melyet meg kellett volna semmisíteni, elárúsítás végett a vásárlóknakba küldött. Négy ember, kik a romlott halból ettek, mérgezési tünetek közt súlyosan megbetegedett.

Ingatlanok forgalma.

Özv. Bot Istvánné Szabó Sára veszi a debreceni 2766. sz. földet 2 hold 250 négyszögöl ondódi földet Szabó András és társaitól 2000 kor.

Debrecen városa veszi a szepesmártonfalvi 58. sz. betétben foglalt 38 hold 1268 négyszögöl kasszát Erdei Pál és társaitól 20,000 kor.

Nagy Józsefné Komlósi Mária veszi a debreceni 9557. sz. földet Baranyi Apollónia és társaitól 3000 koronáért.

Megyeri Ferenc veszi a debreceni 6367. sz. földet 1119 négyszögöl sestakerti földet Frank Rezső és neje Bloch Idától 12,000 kor.

Farkas Gábor és neje Szabó Zsuzsanna veszik a debreceni 10069. sz. földet Bökényi Sándor és neje Dutka Máriaától 4000 kor.

CSARNOK.

Eljön még az Isten!

— Regény. —

Írta: Szücs Jenő.

— De, kérem, a táviratok . . . mégis — vélekedett szerényen, de inkább álmosan a gépmester.

— Semmit! Mit nekem az olasz király trónbeszéde, meg az orosz cár békekiáltványa! Mit érdeklí az Szegvárt! Az a fő, ami a város falain beöll történt . . . Külföldi? Siffi. No, ki azzal a kolonnával!

Morvai, a nyulmódra alvó inspekción szedő, ezalatt szintén előcsoszogott rejtek helyéből és a szerkesztő beszédét figyelve, rögtön rá jött, hogy itt olyan valamiről esik szó, amiben neki elsőrendű szereplést biztosít a mestersége. S önző lelke egyúttal azzal is tisztába jött a legelső pillanatban, hogy kihasználja a helyzetet a saját előnyére.

Ezzel megkötötték az alkut. A gépmester felbontotta a halálra ítélt kolonnát s miután a szerkesztő ur nagy kegyesen megkegyelmezett az orosz cárnak és a lord major fontos politikai nyilatkozatának, elkezdődött a lázas munka.

— Mehala, jöjjön csak, vegyen papírt és írja. En nem bírok tollat fogni a kezembe, olyan izgatott vagyok.

Mehala, a nagyon alárendelt egyéniségek szolgálata kész megadásával törölte ki szeméből az álmod és írásra készen leste a nagy léptekkel fel s alá járkáló szerkesztő szavait. Pár perc szünet. Mehalát ez izgatni kezdte.

— Gyilkosság? — kérdezte félénk hangon, melyből azonban a legteljesebb kíváncsiság ságárgzott elő.

— Nem! — felelte kurtán a szerkesztő.

— Politika?

— Pokol!

— Hát . . . ?

Hagyjon békét. Ne zavarjon ki a textusból. No, így jó lesz . . . Irja! „Szenzációs kártyavesztés.” Ez a cím . . . Édes Morvai, ezt valami feltűnő betűkkel szedje, már hozzá is foghat. Megértette? Irja tovább Mehala. „Gavallérok mérközése”, — első alcím. „A rendőrség persze alszik”, — második alcím. Jó lesz, mi? Tovább. „Saját tudósítónktól. Az elmúlt éjjel szenzációs kártyaparti zajlott le . . .” igen, zajlott le, ez szokatlan kifejezés, „a szegvári urikaszinó legelső játéktérképében. — Arany-ijuságunk két kitűnő alakja, a különködéseiről városzerte jól ismert báró Babarczy Oszkár . . . de y-t írjon! . . . és Bakos Elemér, a nagy tudású építész-mérnök, aki . . . nem, ezt törölje ki, folytassuk csak így: „a szini-előadás után az uri kaszinóban szórakozásból makaó partihoz kezdtek, amelynek eszméje a fiatal bárótól származott. Bakosnak a játékhöz nem volt kedve s kizárólag a báró indítványára és hogy ezen elkoptatott frázist használjuk: barátai unszolására foglalt helyet a kártyaasztalnál.” Így . . . Most csináljon kikezdést . . . „A szerencse kezdetben a bárónak kedvezett. Bakos alig két óra alatt hétezer koronát veszített. Folyt. köv.

Áru- és értéktőzsde.

November 23.

A határidő-üzlet.

A határidőüzlet iránya kezdetben szilárd volt, mert az amerikai tőzsdékről drágább áratok jelentek. Később a spekulációt a malmok tartózkodó magatartása realizációkra készítette. A gabonaművek ára ennek következtében kedvtelen hangulat mellett lemorzsolódott.

A forgalom csekély volt.

Az árak 50 kilogrammonként:

	Kezdeti	Változás
Buza ápr. 1910.	1404	1407—1404
Buza május	1385	1388—1384
Buza október	1174	1179—1177
Rozs ápril	1019	1018—1017
Rozs októberre	898	895—896
Zab októberre	—	—
Zab ápril	755	753—754
Tengeri május 1910	674	676—674

Szabás, varrás és minta rajzolásból

alapos oktatást nyerne intelligens hölgyek
őzv. Knotty Kovácsné Sillye Gabriella
 női szabászati és varró iskolájában. Beiratkozás szeptember 15-től bármely napon, reggel 9-től 12-ig, délután 2-től 5-ig.

Kossuth-utca 45. szám alatt.

Egy tanfolyam 3-4 hónapra terjed s a tanidő a beiratás napjától számítatik. Bentlakó növendékek felvétetnek.

SZULTÁNFORRÁS

A húgyhajtó és húgysavoldó vizek királya, bór- és dús lithion-tartalmu ásványvíz.

Kiváló vegyi összetételük következtében sikerrel alkalmazható vese-, húgykő- és hólyagbajok eseteiben, valamint cukorbetegségeknel, csúszós bántalmaknál; továbbá a légző- és emésztőszervek hurutos bajainak gyógyítására

Igazgatóeség: Budapest, IV. Ferenz József-rakpart 22.
 Kútkezelőség: EPERJES.

Kapható Debrecenben mindenütt.

Eladó földbirtokok

1. Az **Ebesen** 45 kat. hold föld jövedelmező gazdasági épületekkel.
  2. Az **Ondodon** a cegléd-utcai dűllőben 22 kat. hold 840 négyszögöl.
  3. A **Fancsikán** 32 hold kaszáló.
  4. A **Csapókertben** 1324 négyszögöl jó termő szőlő új lakó házzal.
- Értekezhetni **Erdel Péternél** Cserepcs-utca 3 szám.

Legújabb női ruhaszövet

Bársony és selymek

Mosó velezek

dus választékban raktárra érkeztek

Donogán és Somossy

Debrecen, kistemplombazár.

MIKLÓS EMIL

TŰZIFAKERESKEDŐ

JÓKAI-UTCA 28. SZÁM ALATT.

Pontos kimérésben és legutányosabb árral házhoz szállít kitűnő elsőrendű száraz

tűzifát.

Megrendelések **Nagy Samu** dohánytőzsdéjében (városház épület) és a máv. fűtőháza mellett lévő tűzifa raktárában. Telefonon eszközölhető. 1942

Telefon 733. szám.

Eperjesi cserépkályhák

gyári raktára és **egyedárusítása**

Debrecen és vidékére

Kovács Gyula

vasüzletében 1980

a „Bika” szálloda mellett.

Van szerencsém a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlani a legjobb s legolcsóbb pontosan szabályozott óráimat a következő szabott árak mellett:

Ébresztő óra 1 frt. 60, 1 frt. 80 és 2 frt. **Nikkel zsebóra** 2 frt. 50, 3 frt és 3 frt. 50. **Inga óra** 1 napos fél és egész órát ütő, szép hangos ütéssel, 70 cm. tokban 6 frt, 100 cm. tokban 8 frt. 50, 8 napos 100 cm. tokban 10 frt. 50, harang ütéssel 12 frt. **Konyha óra** 2 frt. 50, 3 frt. 50 és 4 frt. **Zsebóra** üveg 15 krajcár, mutató 10 krajcár. Inga órák 3 évi jótállással, ébresztő és zsebóra 1 évi jótállással.

Óra javítások a legjobban javítva s legolcsóbban 1 évi jótállással.

Kiváló tisztelettel

Blattner Béla utóda

Füsi Gábor

Debrecen, Kossuth-utca 4. sz.

TOLNAI DANIEL

Debrecen, Piac-u. 49.

Legnagyobb olpóraktár.

Cipők

minden idényre legjobb minőségben.

Olcsó írógépek!

Minden rendszerűek, kitűnő állapotban jótállással adatnak el!!!

„MERCUR”

összes rendszerű írógépek műszaki vállalat cégnél. Speciális javító műhely!!

„Adler”

elsőrangú gyártmány. teljesen látható írásu és legnagyobb átütő képességű

IRÓGÉP

kizárólagos képviselő: Debrecen és Hajdumegye.

KELEKEK!!!

valamennyi rendszerű író- és sokszorosító-gépekhez!!!

Copying Office! gépiró, másoló és sokszorosító iroda. Telefon 5-40.

Debrecen, Arany János-utca 2. szám.

Beírat a II-ik kapun. 1213.

Raktáron lévő összes

férfi és- gyermek ruhákat

most minden elfogadható áron árusítom!

Gerő Ernő

DEBRECEN, Piac-u. 41.

Tessék meggyőződni, hogy nálam jóval olcsóbb, mint bárhol.

Menyasszonyi kellékek és ajándéktárgyak nagyraktár.

Kaszanyitzky Endre

fűtőcai üzletébe

megérkeztek és nagyválasztékban a legolcsóbb árak mellett kaphatók:

asztali függő, salon, ebédlő és hálószobai villany-csillárok és lámpák, melyek a legmodernebb és legszolidabb kivitelben állanak a n. é. közönség rendelkezésére.

Olcsó árak. Kitűnő ár.

Vendéglől és kávéházi felszerelések.

Szántó Zsigmond modern kárpitos és díszítő

Debrecen, Piac-utca 63. sz. (az udvarban).

Elvállal minden e szakmába vágó a legkényesebb igényeknek is megfelelő munkát. Jó munkáért több kitüntetés.

Patent Unicum éjjeli ágyl, nappali dívány.

Változás
 407-1404
 388-1384
 179-1177
 018-1017
 895-896
 753-754
 676-674

APRÓ HIRDETÉSEK.

Dija 10 szög 40 fill., minden további szó 4 fill., vastagabb betűvel nyomtatott szó 8 fill.

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg beküldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

AJÁNLAT.

- FÉNYKÉPÉSZETI** szaküzlet Löbl Gyula és Társa látszerész, Debrecen, Piac-utca 63. 4700
- Heti és havi részfizetésre** lehet kapni mindenemű férfi és női ruhákat, felöltőket, szöveteket, szőnyegeket stb. Simonffy-utca 6 szám a tejpiaccal szembe **Adler és Schwartz** cégnél. 5084
- GÖZÉRŐVEL** pörkölt, naponta friss kitűnő zamatu kávé kapható 2 kor. 40 fillértől feljebb, Lindenfeld J. Jenő fűszernagykereskedésében Városház-utca 2. 5073
- SZEGEDI** rózsza és édes nemes paprika nagyraktára Lindenfeld J. Jenő fűszernagykereskedésében Városház u. 2. Rózsza-u. 2. 5072
- 28 krajcarba kerül egy pár férfi vagy női **harisnya** fejelése **Benyát Emil** harisnyakötő iparvállalata. 4788
- PRINCESS** és directoir tagonhoz a legjobb szabásu miederek olcsó árban **Benyát Emil**nél kaphatók. 4789
- „Katalin”** szőlőtelep. Sajáttermésű borok korlátolt kimérése — kis mennyiségben, hordóból csapolva, nyílt edényben való eladása **Rákóczi-u. 7. sz. alatt.** Literje 64 fillértől 80 fillérig. 4774
- PÖRKÖLT** kávé különlegességek villanyüzemű kávépörköltje a kirakatban, **Félegyházy János**nál Piac- és Miklós-utca sarok. 4680
- TÉLI** női, férfi és gyermek harisnyák, kosztjuk, alsó triko ruhák leszállított áron **Márton Gyula** üzletében Piac-u. 9. Ujharisnyák kötése és fejelése elfogadtatnak. 4247
- MODERN** hajviseletekhez, drótbetétek, loknik, frizettek, krepek, hajfonatok, parókák jutányosan kaphatók **Boczán Ferenc** fodrásznál **Hatvan utca 2.** Kihullott hajat veszek. 3952
- A „**Friss Ujság**” tartalmas naptára már megjelent és 30 fillért kapható a lapárosoknál.
- KANARI** énekes madarak, a legnemesebb fajokból beszerezhető, **Péterfia-u. 26.** 5067
- Fehérműt** szépen készítenek gomblyuk varrást elfogadok **Pacsirta 41.** 5641
- A **Kölesönös Segélyző** egyesület **Kossuth-utca 8.** számú házában a **Sas-utcai** részen 3 bolt, raktár és pince helyiséggel 1910. május 1-re kiadó. 5643
- FEHÉR** és **Tarka** varrást elfogadok, házhoz is elmegeyek, **Kétmalom-utca 15 szám.** 5649
- Kenyérsütők** figyelmébe. Infelligens józanéletű fiatalember aliandó alkalmazást keres, kizárólag házikenyérről foglalkozom. **Csillag-u. 32.** 5647
- Csapó-utca 10 szám** alatt egy tágas bolthelyiség 1910 évi május 1-ére kiadó. Ertekezni a tulajdonosnál az udvarban.
- FIATAL** jó munkás fodrászsegéd azonnal felvétetik **Bocán Ferenc** Hatvan-utca 2. 5650
- IDŐSEBB** nő ki számolni tud felvétetik **Piac-utca 45.** 5654
- PÉNZTÁRNOKNÓ** azonnali belépésre kerestetik. Nagy Lajos hentesüzletében **Dégenteld-tér 4 sz.** 5652

Valódi „**JOHN,**”
gyors gőzmosógép
leszállított áron kapható csakis
Veréb Sajosnál,
Eötvös-u. 6. Debrecen.

KERESLET.

HÁZMESTER gyermektelen felvétetik azonnal. Jelentkezni **Egymalom-utca 3 szám** alatt keresztpületben délután 5—6 óra között. 5627

KERESTETIK egy jó családból nő egy 13—14 éves leányával egy magányosan élő urnához háziteendőket végezni, főzéien kívül, vagy egy ily gyermektelen nő is elfogadhatja. **Ortesítés a kiadóba.** 5620

ASZTALOS tanulók felvétetnek, Kovacs műasztalosnál, **Cserepes utca 17.** 5606

SZOMSZÉDOS malomtulajdonos lisztüzletének fejlesztéséhez Debrecenben működő társat keres. Pénzének 30—40 százalék jövedelmet biztosít. Cím a kiadóhivatalba. 5098

EGY gyermektelen házaspár esetleg egy gyermekkel is csekély dologért lakást kap. Hol? megmondja a kiadó. 4954

Egy szoba előszoba a Piacon irodahelyiségnek bérbe kerestetik. Cimet a kiadóban sziveskedni leadni. 4850

VOLT pénzügyi fővigyázó állást keres. Elfogad bármily bizalmi állást; gazdaságba vagy irodába ajánlkozik. Cím a kiadóhivatalba. 5645

EGY hentes tanuló felvétetik **Kovács Frigyes**nél, **Meszana-utca 18. sz.** 5644

GÉPÉSZ az összes rendszerű stabil gőzgépekről vizsgázott, nagyobb üzemen főgépész vagy művezetői állást keres **Kiryó-u. 11. 5642**

GYERMEKTELEN házmeztart keresek, **Simonffy-utca 39.** 5648

ELADÁS.

NAGY József telepen két szoba két konyha kiadó, esetleg eladó. Ertekezhetni **Csapó 23.** 5088

Egy jó karban lévő használt zongora sürgősen eladó. Ertekezhetni **Csáthy Ferenc** könyvkereskedésében. 5071

EGY nyolcz löerejű cseplőgép eladó. A városba megtekinthető. Hol? megmondja a kiadó. 4955

ELADÓ ház a **Hatvan-utcai** részen, tartalmaz 2 nagyobb lakást és egy szoba konyhát. Cím a kiadóba. 4863

Stráfszekér jókarban eladó. **Hatvan-utca 8.** Ugyanott egy üzlethelyiség kiadó. 5646

ELADÓ Cegléd-utca 6 számú ház, 2 üzlethelyiség, jó meneteli vendéglő, több rendbeli lakással. Ertekezni **Nap-utca 16,** **Dohnálnénál.** 5092

RÖVID zongora alig használt eladó **Venyigénel Ferenc József-ut 12.** 5653

Erendrédi határban, **Balogh Péter** bérőnél szalma, törek, csutka, széna, 70—80 darab marhát telelni elfogad, hodály is van bent étetésre és hálásra, érdeklődők levélileg is tudakozódhatnak. 5651

Szecessió Inga, Salon álló és ébrosztó, valamint fém, ezüst és arany

női, férfi zsebórák

nagyválasztékban legolcsóbb árban 1901
Kurián Gyula műórásnál Debrecen
Piac-utca 42. szám.
Javítások legjobban és legolcsóbban jótállással.

Gyomorgörcs, kólíka étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknel a legkitűnőbb háziszser a

Hollandi

GYOMORCSEPPEK.

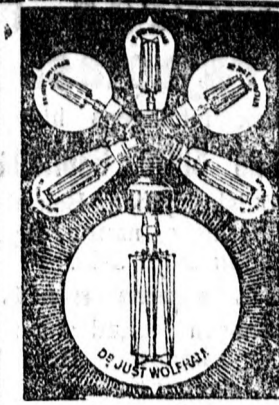
Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható:

Mihalovits Jenő

gyógyszertárában

DEBRECEN.

Villamos világítást

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, malmok, gyárak, kastélyok saját üzemű berendezéseket, dynamo, motor szelészettő, telefonszobacsongó berendezéseket helyben és vidéken a legnagyobb szakértelemmel és szavatossággal mellett

FAZEKAS IMRE készíti

Debreczen Piac-u. 77. Telefon 567.
Eredeti **Dr. Just Wolfram** lámpa gyári raktára. Legolcsóbb bevásárlási forrás.

FESTŐISKOLA

Rajzó Miklós
festőiskolája
Péterfia-utca 5. sz. a.

Hátul a kerthelyiségben megnyílt.

Beiratkozásokat ugyanott elfogad
d. e. 9—12-ig, d. u. 2—4-ig.

LASZLÓ ZSIGMOND
ÁLLATORVOSI
RENDELŐ-IRODÁJA
nagy és kis állatok részére **Csapó-u. 30.**
Telefon 558 sz.

Magyar tudósok és egyetemi tanárok

ámogatásával létesült a **Magyar Vegyipar r. t.** és elkészítették a létező legjobb **szén (carbon) papírt**

melyet szavatosság mellett hoztak forgalomba.

Árak: } 100 lap . kor. 100
Viola, kék vagy } 50 . . . 750
fekete színben } 10 . . . 100

Misem bizonyítja jobban az ára kiválóságát, hogy meg nem felelés felhatalmazást nyertem a vett áru értéke azonnali visszafizetésére.

Kapható kizárólag:

Mihály Sámuel
papirkereskedésében
Debrecen, Piac-utca. Telefon 100
Bármely írógéphez szalagok, legjobb legfrissebb minőségben raktáron.